

НАПРЯМИ АВТОМАТИЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В АГРАРНІЙ СФЕРІ

Ганна Дідур

канд. екон. наук, доцент

Наталія Телічко

канд. екон. наук, доцент

Одеський державний аграрний університет (Україна)

Аграрні підприємства працюють у складних умовах конкурентного середовища, найкращих результатів досягають ті з них, які розвиваються в напрямі високотехнологічних підприємств, з великомасштабним виробництвом та інтенсивним використанням сучасних технологій. У такому складному бізнес-середовищі важливо своєчасно та ефективно контролювати всі бізнес-процеси, що підвищує вимоги до якості менеджменту і, отже, до якості інформаційних систем, що його забезпечують.

Про потребу автоматизації управлінських бізнес-процесів в аграрній сфері, таких як управлінський облік та взаємовідносин з клієнтами зазначають С. В. Коваль [1], Н. В. Міцкевич та Д. І. Міцкевич [2]. У той час комплексний підхід до автоматизації всіх бізнес-процесів використовують вкрай мало. Це також призводить до невизначеності в процесі аналізу господарювання, а також складнощів в оперативному і стратегічному плануванні та управлінні діяльністю підприємства.

Інформаційні управлінські системи, які використовують в аграрній сфері України, як правило, не відповідають вимогам загальносвітових тенденцій. В інших секторах економіки значно ширше використовують системи комплексного управління всіма ресурсами підприємства ERP (Enterprise Resource Planning). ERP – це комплексні пакети прикладних програмних рішень для інтеграції всіх бізнес-процесів для отримання системного уявлення про бізнес на базі єдиного сховища даних та сучасних ІТ-технологій. Така програмна система дає змогу не лише обробляти оперативні транзакції, що здійснюються у всіх підрозділах підприємства, а й консолідувати інформацію для розроблення оптимальних оперативних рішень, що сприяє реалізації стратегічних програм управління підприємством. Успішне впровадження таких систем дає змогу перебудувати бізнес-процеси відповідно до сучасних практик управління, що в результаті, сприяє не тільки удосконаленню оперативного управління,

але і до отриманню тактичних та стратегічних результатів: підвищення якості ухвалених рішень, скорочення операційного часу виконання бізнес-процесів, скорочення витрат, оптимізація використання ресурсів, впровадження інновацій. Очевидно, що розв'язання таких завдань необхідне і для аграрних підприємств.

Низька затребуваність у використанні ERP в аграрному секторі частково пояснюється такими причинами:

- багато ERP-систем не мали специфічних для цього сектора функціональних можливостей, оскільки довгий час аграрний бізнес був надто малим ринком для постачальників ERP та розроблення специфічних йому функціональних можливостей. Однак ця ситуація змінюється. Виробники систем класу ERP почали розробляти рішення, які стосуються класу ERP II, які використовують веб інтерфейс, дають змогу адаптуватися до географічних, галузевих, корпоративних та інших особливостей аграрної сфери.
- проблеми розвитку сучасних технологій менеджменту на базі нових інтегрованих інформаційних систем класу ERP пояснюються також «людським чинником» – опором змінам, недостатньою кваліфікацією управлінського персоналу. Для розвитку таких інновацій найважливішим питанням є доведення їх ефективності та переваг використання ERP-систем як до осіб, які ухвалюють рішення, так і кінцевих користувачів.

Сучасні розроблені ERP-системи «Управління сільськогосподарським підприємством для України» – комплексний інструмент, що охоплює основні контури управління та обліку на підприємствах агробізнесу. Продукт містить функції, зумовлені особливостями ведення сільськогосподарського виробництва в Україні, та дає змогу організувати єдину інформаційну систему для керування різними аспектами його діяльності, зокрема: планування діяльності в рослинництві, виробничий облік сільгосп та ремонтних робіт та послуг, облік роботи автотранспорту, виробничий облік у молочному та м'ясному тваринництві, виробничий облік на свинокомплексі і ін. Система допомагає ефективно, з мінімальними витратами керувати всіма підрозділами підприємства: фінансовою, бухгалтерською та кадровою службою, рослинницькими, тваринницькими, автотранспортними та допоміжними підрозділами.

Отже, під час використання ERP-систем на підприємствах аграрної сфери є додаткові, порівняно з промисловими підприємствами, технологічні та організаційні бар'єри. Однак сучасна кризова ситуація може стати додатковим драйвером для розвитку таких інформаційних технологій насамперед у сільськогосподарському виробництві.

ERP-система дає змогу керувати інформацією про роботу та ресурси всього підприємства, здійснювати стратегічний та поточний контроль, оцінювати ефективність використання ресурсів, формувати дані для стратегічного прогнозу та оцінювання стану системи управління аграрним підприємством.

Список використаних джерел

1. Коваль С. В. Здійснення автоматизації бухгалтерського обліку аграрних підприємств на засадах впровадження нових програмних продуктів і моделей / Коваль С. В. // Аграрна економіка. Економічний вісник університету. – 2019. – Вип. № 42. – С. 12–18.
2. Міцкевич Н. В. Автоматизація взаємовідносин з клієнтами як інструмент управління діяльністю сільськогосподарських підприємств / Міцкевич Н. В., Міцкевич Д. І. // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2020. – Вип. 3. – С. 19–26.